

Galileo Galileý

Category: Kitapcy, Ýazyjy şahyrlaryň we alymlaryň terjimehaly
написано kitapcy | 23 январа, 2025

Galileo Galileý

GALILEO GALILEÝ

(15.02.1564 – 8.01.1642)

Meşhur italiýaly astronom. Ol 26 ýaşynda professor bolup, astronomiýadan we fizikadan düýpli işleri döredipdir. 1612-nji ýylda ilkinji bolup asman jisimlerine gözegçilik etmek üçin, teleskopy ulanypdyr we Ýupiteriň 4 hemrasyny, Saturnyň halkasyny, Aýyň üstünde daglaryň barlygyny açypdyr. Günüň tegmillerine gözegçilik edipdir. Öz eden işlerini ''Dialog'' atly kitapda çap etdirýär. Kitapdaky dünýägaraýyş üçin, Galileo ybadathana işgärleri tarapyndan ölüm jezasy berilýär. Emma onuň biçak uly halkara abraýy hem-de onuň öz ylmy dünýägaraýşyndan ýüz öwrenligi üçin, ol perman ýetirilmeýär. 1835-nji ýylda Rim ybadathanasy onuň kitabyňy gadagan edilen kitaplaryň hataryndan aýyrýar. 1979-njy ýylda bolsa Rimdäki Watikan ybadathanasynyň başlygy Ioan Pawel 2-nji tarapyndan Galileo Galileý aklanýar.

■ GALILEÝIŇ OTNOSITELLIK TAGLYMATY

Nýutonyň mehanikasynda (pes tizlikdelerde) hemme inersial hasap edilýän ýagdaýlarda islendik mehaniki hadysanyň başky deň şertlerde birmeňzeş geçýändigini görkezýän taglymatdyr.

■ GALILEÝ HEMRALARY

Ýupiteriň Galileý tarapyndan açylan 4 hemrasy: Io, Ýewropa, Ganimed we Kallistodyr. Olara kiçijik teleskopyň ýa-da dürbiniň kömegi bilen gözegçilik edip bolýar.

Hojamuhammet MELÄÝEW.

''Syrly Älem'', Aşgabat. Ylym. 2004.

Ýazyjy şahyrlaryň we alymlaryň terjimehaly